Torsdag den 8. juli 2021

P9_TA(2021)0357

Dødsstraf i Saudi-Arabien, navnlig sagerne om Mustafa Hashem al-Darwish og Abdullah al-Howaiti

Europa-Parlamentets beslutning af 8. juli 2021 om dødsstraf i Saudi-Arabien, navnlig sagerne om Mustafa Hashem al-Darwish og Abdullah al-Howaiti (2021/2787(RSP))

(2022/C 99/20)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Saudi-Arabien, navnlig beslutningerne af 25. oktober 2018 om drabet på journalisten Jamal Khashoggi på det saudiarabiske konsulat i Istanbul [1], af 14. februar 2019 om kvinderettighedsforkæmpere i Saudi-Arabien [2], af 8. oktober 2020 om situationen for etiopiske migranter i tilbageholdelsescentre i Saudi-Arabien [3], af 11. februar 2021 om den humanitære og politiske situation i Yemen [4],

— der henviser til erklæringen af 10. december 2020 fra næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR), Josep Borrell, hvori det hedder, at »menneskerettighederne er i Den Europæiske Unions DNA«,

— der henviser til FN-konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder (CEDAW),

— der henviser til verdenserklæringen om menneskerettigheder fra 1948,

— der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder fra 1966,

— der henviser til den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder fra 1966,

— der henviser til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf,

— der henviser til den universelle regelmæssige gennemgang (UPR) af Saudi-Arabien i november 2018,

— der henviser til FN's konvention om barnets rettigheder (CRC),

— der henviser til FN's anbefalede minimumsregler for behandling af fængslede (»Nelson Mandela-reglerne«),

— der henviser til EU's retningslinjer vedrørende dødsstraf,

— der henviser til EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere,

— der henviser til den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner,

— der henviser til det arabiske menneskerettighedscharter,

— der henviser til erklæringen fra de særlige rapportører om omstødelse af dødsdomme af 3. marts 2021,

— der henviser til rapporten fra FN's særlige rapportør om udenretslige, summariske eller vilkårlige henrettelser, Agnes Callamard, fra juni 2021, hvoraf det fremgår, at Saudi-Arabien er ansvarlig for den »overlagte henrettelse« af den saudiarabiske journalist Jamal Khashoggi (Callamard-rapporten),

---

[1] EUT C 345 af 16.10.2020, s. 67.
[2] EUT C 449 af 23.12.2020, s. 133.
[3] Vedtagne tekster, P9_TA(2020)0260.
[4] Vedtagne tekster, P9_TA(2021)0053.

Torsdag den 8. juli 2021

— der henviser til rapporten fra FN's særlige rapportør om situationen for menneskerettighedsforkæmpere, Mary Lawlor, som analyserer drabene på menneskerettighedsforkæmpere i Saudi-Arabien, som blev fremlagt på FN's Menneskerettighedsråds 46. samling i marts 2021,

— der henviser til rapporten fra kontoret for direktøren for National Intelligence, der vurderer den saudiarabiske regerings rolle i drabet på Jamal Khashoggi, der blev offentliggjort i februar 2021,

— der henviser til, at Loujain al-Hathloul blev tildelt Vaclav Havel Human Rights Award 2020 af Europarådets Parlamentariske Forsamling,

— der henviser til forretningsordenens artikel 144, stk. 5, og artikel 132, stk. 4,

A. der henviser til, at Kongeriget Saudi-Arabien har forpligtet sig til at afskaffe dødsstraffen for alle mindreårige lovovertrædere uden undtagelse senest i 2016 gennem ny lovgivning og har bekræftet dette tilsagn i diplomatiske erklæringer; der henviser til, at disse udtalelser blev fremsat af det saudiarabiske udenrigsministerium i september 2016 i FN's Komité for Barnets Rettigheder samt i august 2018, hvori det erklæres, at »hvis den forbrydelse, der begås af den mindreårige, kan straffes med døden, skal straffen nedsættes til en periode på højst 10 års fængsel i institutionen«;

B. der henviser til, at det i artikel 15 i Saudi-Arabiens ungdomslov fra 2018, der blev bekendtgjort ved kongeligt dekret den 31. juli 2018, hedder, at »hvis den forbrydelse, der begås af den mindreårige, kan straffes med døden, nedsættes straffen til højst 10 års fængsel i institutionen«; der henviser til, at Saudi-Arabiens universelle regelmæssige gennemgang i FN's Menneskerettighedsråd i 2018 bemærkede, at landet havde gjort »bemærkelsesværdige fremskridt med hensyn til at fremme respekt for, beskyttelse af og loyalitet over for børns rettigheder«;

C. der henviser til, at Mustafa Hashem al-Darwish, en ung saudiarabisk mand fra Shi'a-mindretallet, den 15. juni 2021 blev henrettet for lovovertrædelser, som rettighedsgrupper siger, at han kan have begået som mindreårig, til trods for at kongeriget for nylig meddelte, at det havde afskaffet dødsstraffen for mindreårige; der henviser til, at han blev udsat for en langvarig periode med varetægtsfængsling, tortur og en klart uretfærdig rettergang; der henviser til, at anklagerne mod al-Darwish ikke præciserer den nøjagtige dato, hvor hans påståede forbrydelser fandt sted, hvilket betyder, at der er en sandsynlighed for, at han var mindreårig på tidspunktet for de påståede forbrydelser, og at hans dom derfor bør revideres i henhold til ny national lovgivning om anvendelse af dødsstraf over for personer under 18 år;

D. der henviser til, at Abdullah al-Howaiti blev retsforfulgt i en masseretssag med 6 personer i et tilfælde af væbnet røveri; der henviser til, at straffedomstolen i Tabuk (det nordlige Saudi-Arabien) den 27. oktober 2019 dømte Abdullah al-Howaiti til døden, selv om hans DNA-prøve blev udtaget efter hans anholdelse, hvilket ugyldiggjorde hans identifikation som mulig mistænkt; der henviser til, at Al-Howaiti blev arresteret i maj 2017, da han var 14 år; der henviser til, at han ifølge retsdokumenter blev tilbageholdt i isolation i fire måneder og udsat for tortur under afhøringen, uden at hans forældre eller advokat var til stede; der henviser til, at han blev tilbageholdt i Tabuks kriminalefterforskningsenhed i denne periode i stedet for på et center for mindreårige; der henviser til, at Abdullah al-Howaiti, der var 14 år på tidspunktet for de påståede forbrydelser, stadig tilbageholdes og sidder på dødsgangen; der henviser til, at højesteret tog hans sag op til fornyet overvejelse i juni 2021;

E. der henviser til, at de saudiarabiske myndigheder den 23. april 2019 henrettede seks mindreårige lovovertrædere, herunder Saeed al-Scafi, Salman al-Quraish, Abdul Aziz al-Sahawi, Abdul Karim al-Hawaj, Abdullah alAsrih og Mujtaba al-Sweikat; der henviser til, at mindst ni andre mindreårige lovovertrædere i øjeblikket risikerer at blive henrettet;

F. der henviser til, at der i øjeblikket stadig er mindst 40 fanger i Saudi-Arabien, som risikerer at blive henrettet; der henviser til, at dette tal omfatter flere tilfælde af påståede forbrydelser begået af mindreårige og fredelige kritikere såsom islamiske akademikere Salman al-Odah og Hassan al-Maliki, for hvem den offentlige anklager fortsat kræver dødsstraf;

G. der henviser til, at Saudi-Arabien i mange år har været blandt de lande, der har foretaget det største antal henrettelser i verden; der henviser til, at der siden januar 2015 har været mere end 800 henrettelser, hvoraf et stort antal blev foretaget for ikkevoldelige narkotikaforbrydelser, mens andre var for lovovertrædelser, der af myndighederne blev betegnet som terrorrelaterede, men som var fredelige;

H. der henviser til, at Saudi-Arabien foretog i alt 32 henrettelser i første halvdel af 2021, hvilket er mere end antallet i hele 2020, og henrettede mindst otte mindreårige lovovertrædere, siden de først forpligtede sig til at afskaffe dødsstraffen for mindreårige lovovertrædere;

I. der henviser til, at dødsdomme efter en saudiarabisk kongelig anordning fra 2020 bør omstødes for personer, der har begået forbrydelser, da de var mindreårige; der henviser til, at dekretet indeholder forskellige smuthuller, der efterlader flere måder, hvorpå mindreårige stadig kan henrettes, f.eks. ved at udelukke dødsdomme, der er afsagt som *hudud* (lovovertrædelser med forud fastsatte straffe) eller *qisas* (lovovertrædelser med gengældelsesbaserede domme), og sager, der er anlagt i henhold til terrorbekæmpelsesloven;

J. der henviser til, at Saudi-Arabien har omstødt dødsdommene over Ali al-Nimr, Dawood al-Marhoon og Abdullah al-Zaher for forbrydelser, som eksperter tidligere anså for at kriminalisere udøvelsen af grundlæggende rettigheder, herunder forsamlings- og ytringsfriheden, og som de angiveligt begik som mindreårige; der henviser til, at deres domme er blevet omstødt til 10 års fængsel, inklusive afsonet tid; der henviser til, at FN-eksperter har opfordret til, at de frigives;

K. der henviser til, at der på trods af meddelelsen fra Saudi-Arabiens menneskerettighedskommission om moratoriet for dødsstraf for narkotikarelaterede lovovertrædelser i januar 2021 endnu ikke er offentliggjort nogen ændring af loven, og at dødsstraffen fortsat er underlagt dommernes og myndighedernes skøn;

L. der henviser til, at afskaffelse af dødsstraffen i hele verden er et af hovedmålene i EU's menneskerettighedspolitik;

M. der henviser til, at adskillige menneskerettighedsaktivister i løbet af de seneste måneder er blevet idømt hårde fængselsstraffe i retssager, der er præget af manglende retfærdig rettergang og troværdige påstande om tortur; der henviser til, at Abdurahman al-Sadhan er blevet idømt 20 års fængsel og et rejseforbud på 20 år for aktiviteter i forbindelse med tweets, der kritiserer regeringen; der henviser til, at hans retssag i alvorlig grad krænkede de internationale garantier for en retfærdig rettergang;

N. der henviser til, at Mohammed al-Otaibi, grundlægger af menneskerettighedsunionen, som i marts 2021 slog til lyd for afskaffelse af dødsstraffen og styrkelse af kvinders rolle i samfundet, fik forhøjet sin fængselsstraf fra 14 til 17 år for fredelig menneskerettighedsaktivisme;

O. der henviser til, at adskillige kvinder, der blev arresteret under angrebene på kvinderettighedsforkæmpere i 2018, blev idømt lange fængselsstraffe udelukkende på grund af deres menneskerettighedsaktivisme; der henviser til, at de saudiarabiske myndigheder for nylig har løsladt kvinderettighedsforkæmpere fra fængslet, heriblandt Loujain al-Hathloul's, Nouf Abdulaziz, Samar Badawi og Nassima al-Sada; der henviser til, at deres domme kun blev suspenderet, og at de saudiarabiske myndigheder har indført rejseforbud mod de løsladte menneskerettighedsforkæmpere;

P. der henviser til, at loven fra 2017 om bekæmpelse af terrorisme og finansieringen heraf definerer terrorisme i vage vendinger og ikke kræver brug af vold, for at en handling kan kategoriseres som en terrorhandling;

Q. der henviser til, at de saudiarabiske myndigheder ifølge FN's særlige rapportør om udenretslige, summariske eller vilkårlige henrettelser begår misbrug ved hjælp af elektronisk overvågningsteknologi; der henviser til, at der blev indført nye kontroller af cyberovervågningsteknologi i EU's forbedrede forordning om kontrol med udførsel af produkter med dobbelt anvendelse fra 2021 ([5]);

R. der henviser til, at Kongeriget Saudi-Arabien har et af de laveste niveauer for ratifikation af centrale internationale menneskerettighedstraktater og ikke har tiltrådt centrale menneskerettighedstraktater, der udgør den normative kerne i retten til livet, såsom den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder;

S. der henviser til, at tortur og nedværdigende behandling i fængsler er udbredt praksis i Saudi-Arabien og anvendes både under forhør til at fremtvinge tilståelser og som en form for straf under tilbageholdelse; der henviser til, at påstande om tortur sjældent efterforskes;

([5]) EUT L 206 af 11.6.2021, s. 1.

Torsdag den 8. juli 2021

1. fordømmer på det kraftigste Kongeriget Saudi-Arabiens igangværende henrettelse af mindreårige lovovertrædere på trods af landets påstande om, at det har afskaffet sådanne henrettelser, herunder den nylige henrettelse af Mustafa Hashem al-Darwish for forbrydelser, der kan have fundet sted, mens han var mindreårig, efter at han blev dømt i en uretfærdig retssag, der involverede en tilståelse fra ham, der blev fremtvunget under tortur, samt den kendsgerning, at der i øjeblikket er mindst 40 fanger i Saudi-Arabien, der er i fare for at blive henrettet, herunder mindst ni for påståede forbrydelser begået som mindreårige, og fredelige kritikere af regeringen;

2. opfordrer Saudi-Arabien til at bekræfte, at Abdullah al-Howaiti, Mohammed Al-Faraj og alle andre mindreårige lovovertrædere, der i øjeblikket befinder sig på dødsgangen, ikke vil blive henrettet, at »tilståelser«, der er fremtvunget under tortur, ikke tages med i deres sagsmapper, og at alle mindreårige lovovertrædere vil få en retfærdig rettergang uden idømmelse af dødsstraf; opfordrer til, at Abdullah al-Howaitis påstande om at være blevet udsat for tortur efterforskes, og til, at alle gerningsmænd retsforfølges;

3. opfordrer indtrængende Saudi-Arabien til reelt at afskaffe dødsstraffen for mindreårige lovovertrædere i overensstemmelse med landets forpligtelser i henhold til konventionen om barnets rettigheder, uanset hvilken type lovovertrædelse der er tale om, herunder *ta'zir* (lovovertrædelser med skønsmæssige domme), *hudud* og *qisas*, i henhold til hvilke mindst fire mindreårige tiltalte risikerer dødsstraf; opfordrer Saudi-Arabien til at offentliggøre sit kongelige dekret fra 2020 med henblik på at yde fuld beskyttelse med tilbagevirkende kraft til mindreårige lovovertrædere, som anført af de saudiarabiske myndigheder, og til at bringe sin ungdomslovgivning i overensstemmelse med internationale standarder;

4. gentager sin fordømmelse af anvendelsen af dødsstraf uanset forbrydelsens art og under alle omstændigheder; opfordrer Saudi-Arabien til at indføre et moratorium for henrettelser, indtil de afskaffes, og til at foretage en uafhængig gennemgang af alle sager i landets strafferetssystem, der omfatter dødsstraf for barndomsforbrydelser, eller som er baseret på tilståelser, der er fremtvunget under tortur, eller hvor der ikke var en retfærdig rettergang, og til at offentliggøre resultaterne af gennemgangen; opfordrer til, at der indgås en international og national dialog om de resterende hindringer for afskaffelse af dødsstraffen for alle mindreårige lovovertrædere, hvilket vil bane vejen for en fuldstændig afskaffelse af dødsstraffen i Saudi-Arabien;

5. glæder sig over myndighedernes nylige beslutning om at omstøde dødsdommene til Ali al-Nimr, Dawood al-Marhoon og Abdullah al-Zaher for forbrydelser, der angiveligt blev begået, da de var mindreårige, som et nødvendigt skridt hen imod Saudi-Arabiens overholdelse af landets nationale og internationale menneskerettighedsforpligtelser, navnlig i henhold til konventionen om barnets rettigheder; opfordrer til, at de løslades i overensstemmelse med kravene fra FN's menneskerettighedseksperter, eftersom disse eksperter tidligere anså deres forbrydelser for at være en kriminalisering af udøvelsen af grundlæggende rettigheder, herunder forsamlings- og ytringsfriheden;

6. opfordrer de saudiarabiske myndigheder til at gennemgå sagerne vedrørende alle fanger, der i øjeblikket er idømt dødsstraf, med henblik på at omstøde deres domme eller tilbyde en ny og retfærdig rettergang, hvor dødsstraffen ikke vil blive idømt;

7. opfordrer indtrængende EU's delegation og EU-medlemsstaternes diplomatiske missioner i Saudi-Arabien til omgående at anmode om at besøge mindreårige lovovertrædere, der tilbageholdes på dødsgangen;

8. opfordrer indtrængende Rådet til at suspendere al EU-eksport af masseovervågningsteknologi og andre produkter med dobbelt anvendelse til Saudi-Arabien, som kan anvendes til at fremme intern undertrykkelse og bringe civilsamfundet til tavshed; understreger det særlige ansvar, der påhviler IT-sikkerhedsselskaber og nationale efterretningstjenester, der arbejder i EU, og deres moralske og juridiske forpligtelse til at undgå at være i en situation, hvor deres nuværende eller tidligere ansatte bistår Saudi-Arabien med at undertrykke landets egen befolkning ved indirekte eller direkte at hjælpe de saudiarabiske myndigheder med at undertrykke intern opposition og ytringsfrihed;

9. opfordrer indtrængende den saudiarabiske regering til at overholde sine forpligtelser i henhold til konventionen mod tortur (CAT), som den har ratificeret, og opfordrer kraftigt Kongeriget Saudi-Arabien til at ratificere den valgfrie protokol til konventionen mod tortur og den anden valgfrie protokol til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder, der har til formål at afskaffe dødsstraffen;

10. fordømmer på det kraftigste mønstret med barske fængselsstraffe, som menneskerettighedsforkæmpere, fredelige kritikere og aktivister er blevet idømt, og giver igen udtryk for sin solidaritet med menneskerettighedsforkæmpernes vigtige arbejde og gentager behovet for at beskytte ytringsfriheden;

11. kræver øjeblikkelig og betingelsesløs løsladelse af alle menneskerettighedsforkæmpere, kvinderettighedsforkæmpere, fredelige kritikere og aktivister, herunder Abdurahman al-Sadhan, Mohammed al-Otaibi, Khaled Al-Omair, Mohammed al-Rabiah, Israa al-Ghomgham, Mousa al-Hashim, Ahmed al-Matrood, Khaled al-Ghanim, Ali al-Ouwaisher, Mujtaba al-Muzain, Waleed Abu al-Khair, Abdulaziz al-Shubaili, Issa al-Nukhaifi og Natheer al-Majed;

12. opfordrer til fuld frihed for menneskerettighedsforkæmpere, der midlertidigt løslades, men som stadig står over for restriktioner, såsom Loujain al-Hathloul, herunder ved at ophæve rejseforbud mod dem og deres familier, ophæve arbejdsforbud, begrænse onlineovervågning og genoprette deres fulde borgerrettigheder;

13. minder om, at Sakharovprismodtageren Raif Badawi nu har været fængslet i ni år; opfordrer EU, medlemsstaterne og det internationale samfund til at øge presset på den saudiarabiske regering og arbejde hen imod hans øjeblikkelige løsladelse;

14. understreger, at udøvelsen af retten til ytringsfrihed og retten til foreningsfrihed og til frit at deltage i fredelige forsamlinger er beskyttet i henhold til den internationale menneskerettighedslovgivning; opfordrer indtrængende de saudiarabiske myndigheder til at fjerne de begrænsninger, der er pålagt menneskerettighedsforkæmpere, som forbyder dem at ytre sig på de sociale medier og til de internationale medier;

15. udtrykker bekymring over praksissen med hemmelige høringer; insisterer på, at diplomatiske missioner, herunder observatører fra EU's delegation til Saudi-Arabien eller fra EU-institutionerne, og internationale NGO'er bør have lov til at deltage i høringer og besøge saudiarabiske fængsler for at sikre, at der følges ordentlige og retfærdige procedurer;

16. opfordrer Saudi-Arabiens regering til at samarbejde fuldt ud med FN-organer og til at sende en stående indbydelse til repræsentanter for alle FN's Menneskerettighedsråds særlige procedurer og til at samarbejde proaktivt, navnlig med FN's særlige rapportører om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf;

17. er alvorligt bekymret over den vage definition af terrorisme i landets terrorbekæmpelseslov; fordømmer brugen af den særlige straffedomstol — som er en domstol, der er beregnet til at behandle terroranliggender — som et redskab til at straffe menneskerettighedsforkæmpere;

18. opfordrer indtrængende den saudiarabiske regering til at ratificere den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder;

19. gentager betydningen af redskaber såsom menneskerettighedsdialogen mellem EU og Saudi-Arabien med henblik på at fremme yderligere drøftelser og opfordrer indtrængende til, at den aktiveres hurtigst muligt; opfordrer indtrængende Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) og alle EU-delegationer, der deltager i dialogen, til at samarbejde med civilsamfundet forud for dialogen for at sikre ajourførte oplysninger og viden om specifikke sager, der skal tages op; opfordrer til, at der anvendes benchmarks til at markere fremskridt i drøftelserne;

20. fordømmer det forhold, at det saudiarabiske politiske system fortsat er dybt udemokratisk og fortsætter med alvorligt at undertrykke de fleste kritikere til trods for bebudelsen om ambitiøse menneskerettighedsrelaterede reformer; fremhæver, at mordet på journalisten Jamal Khashoggi på det saudiarabiske konsulat i Istanbul den 2. oktober 2018 fortsat sender et skræmmende signal til alle kritiske røster i Saudi-Arabien, herunder mange, der i øjeblikket tilbageholdes for deres fredelige aktivisme; støtter kraftigt anvendelsen af den globale sanktionsmekanisme for menneskerettigheder mod dem, der er ansvarlige for alvorlige krænkelser af menneskerettighederne i Saudi-Arabien, herunder mordet på journalisten Jamal Khashoggi; opfordrer det internationale samfund til nøje at følge op på Callamard-rapporten, som implicerede den saudiarabiske kronprins Mohammed Bin Salman;

21. opfordrer medlemsstaterne og Rådets formand samt HR/NF og EU-Udenrigstjenesten til at tage menneskerettighedsspørgsmål, navnlig dødsstraf, op på alle formelle og uformelle møder med deres saudiarabiske modparter; beklager EU's forsigtige tilgang til offentligt diplomati om menneskerettigheder over for Saudi-Arabien; anmoder derfor de europæiske diplomatiske tjenester i Riyadh og andre steder i Saudi-Arabien om systematisk at anvende de mekanismer, der er fastsat i EU's retningslinjer vedrørende menneskerettighedsforkæmpere, herunder offentlige erklæringer, diplomatiske demarcher, overvågning af retssager og fængselsbesøg;

22. opfordrer EU til at støtte enhver handling fra FN's Menneskerettighedsråd med henblik på at holde myndighederne i Kongeriget Saudi-Arabien ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser; opfordrer EU til i FN's Menneskerettighedsråd at foreslå udnævnelsen af udnævnelsen af en særlig rapportør om menneskerettigheder i Saudi-Arabien;

23. opfordrer EU-delegationen og medlemsstaternes repræsentationer i landet til at styrke deres støtte til civilsamfundet i deres samarbejde med de saudiarabiske myndigheder og til at anvende alle tilgængelige instrumenter til at øge deres støtte til menneskerettighedsforkæmperes arbejde og, hvor det er relevant, til at lette udstedelsen af nødvisa og yde midlertidig husly i EU's medlemsstater;

24. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Tjenesten for EU's Optræden Udadtil, FN's generalsekretær, FN's højkommissær for menneskerettigheder, FN's Kommission for Kvinders Status, FN's Menneskerettighedsråd, Hans Majestæt Kong Salman bin Abdulaziz al-Saud og kronprins Mohammed bin Salman al-Saud, Kongeriget Saudi-Arabiens regering og generalsekretæren for Kongeriget Saudi-Arabiens center for national dialog.